INTEGRATSION DARSLARNING O`ZIGA XOS XUSUSIYATLARI

G‘oyibnazarova Nargiza Raximjonovna
Namangan viloyati pedagoglarni yangi metodikalara o‘rgatish milliy markazi
Maktabgacha boshlang`ich va maxsus ta’lim metodikalari kafedrasi katta o`qituvchisi
https://doi.org/10.5281/zenodo.7737455

Annotatsiya: Mazkur maqola boshlang`ich ta`limda lintegratsion ta’lim berishning o`iga xos xususiyatlari haqida bayon qilinganari haida yozilgan.
**Kalit so`zlar:** integratsiya, o`quv jarayoni, o`quvchilar bilimi, mustahkamlash, bogliqlik jihatlari, tushunchalarб izchillik

ОСОБЕННОСТИ ИНТЕГРАЦИОННЫХ ЗАНЯТИЙ

Гойибназарова Наргиза Рахимджановна
Национальный центр обучения педагоговновым методикам старший преподавателькафедры методики обучения

Аннотация: Данная статья была изложена в первоначальном образовании о специфических особенностях линтеграционного образования.
Ключевые слова: интеграция, учебный процесс, знания, укрепление, взаимосвязь, последовательность понятий

INTEGRATION TRAINING FEATURES

Goyibnazarova Nargiza Rakhimjanovna
Namangan Regional National Center of
Teaching New Methodologies to Teachers

Annotation: This article was presented in the initial education on the specific features of linterization education.
Keywords: integration, educational process, knowledge, strengthening, interconnection, sequence of concepts

Integratsiyalashgan dars quyidagi xususiyatlar bilan tavsiflanishi mumkin:

- integratsiya uchun asos mavjudligi (muammo, nazariya, usul yoki o'rganish ob'ekti);
- ta'lim mazmunini tanlashga integratsiyalashgan yondashuv: haqiqatni tushunishning turli shakllariga asoslangan bilim, ko'nikma, qiymat yo'nalishlari;

- maktab o'quvchilarining turli sohalarini rivojlantirishni ta'minlaydigan darsning yetarli shaklini tanlash.

Integratsiyaning muhim sharti-bir qator ob'ektlarda, texnikada yagona maqsad va funktsiyaga bo'ysunishga asoslangan materialni qurishdir. Intrapredmetal aloqalarni amalga oshirish asosida integratsiyalashgan ta'limni amalga oshirish afzaldir.

L. N. Baxarevning "integratsiyalashuvi" tushunchasi ilmlarning yaqinlashuvi va aloqasi jarayoni"ni ochib beradi. Bu jarayon ta'lim sifat jihatidan yangi bosqichga o'zaro aloqalarni mujassam yuqori shakli hisoblanadi. Integratsiya mavzu ta'lim tizimini inkor etmaydi. Bu uni takomillashtirish, kamchiliklarni bartaraf etish va ob'ektlar o'rtasidagi munosabatlarni va o'zaro bog'liqlikni chuqurlashtirishga qaratilgan.

Y. M. Kolyagin ta'lim tizimiga nisbatan "integratsiya" tushunchasi ikki ma'noga ega bo'lishi mumkin, deb hisoblaydi:

Dunyoni bilishni ifodalash uchun o'rganishning dastlabki bosqichlaridan boshlab bolani o'rgatishi mumkin bo'lgan bilimlarni berishi kerak.

2) ta'lim vositasi sifatida o'quvchining ta'limotini rivojlantirishga, treningda mavjud tor mutaxassislikni yangilashga qaratilgan.

1) ta'limning maqsadi sifatida, u o'quvchiga barcha elementlarni bir-biri bilan bog’lashni o’rgatadi. Integratsiya yetakchi g'oyalar va yetakchi qoidalar asosida turli fanlarning bo'limlari va mavzularining tabiiy aloqasi sifatida namoyon bo'ladi.

Hozirgi bosqichda integratsiyaning uchta shakli mavjud: to'liq, qisman va blok. Boshlang'ich ta'lim va tarbiya jarayonida integratsiyalashish uchun ham qulay, ham salbiy omillar mavjud. Ular asosan integratsiya taktikasini aniqlaydi. Ijobiy omillar bolaning aqlini o'z ichiga oladi.

Salbiy omillar cheklangan miqdordagi o'quv mavzusini o'z ichiga oladi, o'qish, yozish va hisoblashning juda muhim ko'nikmalarini shakllantirish zaruriyati. Bu mavzuni o'rganishni talab qiladi. Ona -tili va matematikani o'qitishning an'anaviy tajribasi keng integratsion imkoniyatlarni ko'rsatadi, bu ham kuchaytirilishi mumkin. Biroq, turli fanlarning har qanday birlashmasi integratsiyalashgan ta'limga aylanadi. O'qitish talabalarning bilimlarini va ularning qanday ishlashini o'zaro integratsiyalashishga qaratilgan bo'lishi kerak.

O'qituvchining shaxsiy imkoniyatlarini va sinf o'quvchilarining haqiqiy potentsialini hisobga olish bir, ikki va ba'zan uchta o'quv mavzusini integratsiyalashning turli xil variantlarini amalga oshirish imkonini beradi.

Ushbu yondashuv jismoniy tarbiya darslaridan tashqari boshlang'ich sinflarda o'rganilayotgan barcha fanlarni birlashtirishni o'z ichiga oladi.

Rejalashtirishda alohida e'tibor 1-sinfda ona tili savodxonligi darslarining integratsiyalashuviga qaratilgan. Bunday darslar deyarli har hafta o'tkaziladi.

Matematika darsi bilan ona tili savodxonlik darslarini integratsiya qilish ko'zda tutilgan. Matematika darslari ko'pincha mehnat saboqlari va dunyo bilimlari saboqlari bilan birlashtiriladi. Ona tili savodxonligi integratsiyalashgan darslari katta hajmga ega. Matematika, va ona tili savodxonligi darslari bilan birlashtirilgan dunyo bilimi darslari yosh o'quvchilarda dunyoning yaxlit ilmiy suratini shakllantirishga, bilim qiziqishini oshirishga, o'quvchilarning aqliy jarayonlarini rivojlantirishga yordam beradi. Integratsiyaga asoslangan ta'limni tashkil etishning yana bir shakli integratsiyalangan mavzulardir.

Integratsiya prinsipi sifatida turli darajadagi ta'lim tizimlarining barcha tarkibiy qismlarini o'zgartirishda namoyon bo'ladi. Shunday qilib, ta'lim jarayonida integratsiyani amalga oshirish uchun ko'p tomonlama izlanishlar olib borilmoqda. Integratsiyalashgan darslarni ishlab chiqish asoslariga F. Fedorz tomonidan asos solingan bu integral-tematik yondashuvdir. Bu shuni anglatadiki, o'quv jarayonining mazmunli, uslubiy va tashkiliy birligi dars emas, balki o'quv intizomining o'quv mavzusi (bo'limi) hisoblanadi. Integratsiyaning asosi sifatida uning tuzilishi va xulq-atvori mantiqi bilan har qanday dars olinishi mumkin. ushbu dars boshqa fanlar, boshqa ta'lim fanlari nuqtai nazaridan tushunchalarni tahlil qilish natijalarini o'z ichiga oladi.

Ona tili va matematika darslarida ko'rib chiqiladi, ammo tushunchalarni tahlil qilish uchun boshqa fanlardan o'rganilgan bilimlarni jalb qiladigan dars bo'ladi. Xuddi shu darsning o'ziga xos xatti-harakati bilan, mantiqiy jihatdan izchil bo'lib qolmoqda.

O'qitish metodologiyasida "integratsiya" atamasi muayyan o'quv jarayoni, mavzu va ularning kombinatsiyasi orqali o'quvchilarni o'qitish, tarbiyalash va rivojlantirish qonunlari fanidir. "Integratsiya" tushunchasi maktab o'quvchilarida bir tomondan ularni o'rab turgan dunyo haqida yaxlit g'oyani yaratish va boshqa tomondan o'zaro bilimlarni yaqinlashtirish imkoniyatini topishdir. Integratsiya dastlab bu usulning yangiligi va mohiyatidan iborat edi, chunki u olimlarning fikriga ko'ra, nutq faoliyatining elementlarini bir butunga moslashtirish va birlashtirishga imkon berdi.o'qish-bir maqsadga tez va doimiy erishish uchun: bolalarda matn yordamida masofaviy muloqot qilish qobiliyatini shakllantiradi.

Boshlang'ich maktab integratsiyasi miqdoriy bo'lishi kerak:"har bir narsa haqida bir oz" dan tavsiya etiladi. Bolalar tushunchalar haqida yangi g'oyalar olishadi, mavjud bilimlar doirasini muntazam ravishda to'ldiradi va kengaytiradi. Integratsiyalashgan darslar orqali bolada aqlni rivojlantirish uchun katta imkoniyatlar mavjud. Matematika arifmetik, geometrik va algebraik materiallarni o'z ichiga oladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1.Matchonov S va boshq. Boshlang'ich sinf o'qish darslarini pedagogik texnologiyalar asosida tashkil etish. - T.: Yangiyo`l poligraph service'1, 2008

2. Tolipov O’, M. Usmonbekova. Pedagogik texnologiyalarning tadbiqiy asoslari-T. 2006. 230 b

3. Sobirov B, Sultonmurodov D ”Pedagoglarni pedagogik kompetentligini oshirishga talablar” Zamonaviy ta’lim 2015- yil 7- son. 60-61-bet